

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către inculpată, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui

Țîscenco Svetlana XXXXX, născută la XXXXX,
originară și domiciliată în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.07.2017 – 12.12.2017;

Instanța de apel: 10.01.2018 – 01.03.2018;

Instanța de recurs: 16.05.2018 – 08.08.2018;

Instanța de apel: 13.09.2018 – 14.10.2019;

Instanța de recurs: 23.12.2019 – 19.05.2020.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 12 decembrie 2017, în baza *probelor administrate la faza de urmărire penală*, în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, Țîscenco Svetlana a fost condamnată în baza art. 324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa 3 (trei) ani și 4 (patru) luni închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita activitate în organele Serviciului Vamal al Republicii Moldova pe termen de 7 (șapte) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat în fapt că, Tișcenco Svetlana, activând în funcția de inspector superior al Postului Vamal Mirnoe (PVFI, rutier), din cadrul Biroului Vamal Sud, numită în funcție prin ordinul nr. 1382-p, din 19 decembrie 2016, fiind persoană publică, în atribuțiile și obligațiile căreia intră controlul mărfurilor și mijloacelor de transport, verificarea documentelor și informațiilor prezentate în scopuri vamale, calcularea valorii dreptului de import și încasarea taxei vamale, conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor, inclusiv constatarea contravențiilor și întocmirea proceselor-verbale privind comiterea contravențiilor vamale, executarea la timp și întocmai a atribuțiilor conform funcției deținute, să semnalizeze faptele de comportament corupțional autorităților competente cu privire la faptele de corupție de care a luat cunoștință, în conformitate cu prevederile Codului vamal al Republicii Moldova, Legii serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000, precum și legislației ce reglementează serviciul public și activitatea organelor vamale, anume:

- contrar prevederilor art. 15 alin. (1), lit. a), b), d), h), i), k) al Legii serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV, din 20 iulie 2000, conform cărora colaboratorul vamal este obligat să respecte Constituția Republicii Moldova și legislația în vigoare; să asigure respectarea și apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor; să respecte regulamentul de ordine internă al organului vamal, modul de utilizare a informației de serviciu, să îndeplinească instrucțiunile de serviciu, să respecte regulamentele și alte acte normative; să respecte prevederile Codului de conduită al colaboratorului vamal; să acționeze în scopul combaterii fraudei, a corupției, a traficului ilicit de mărfuri și de bunuri și a altor acțiuni ilicite; să semnalizeze faptele de comportament corupțional și cele care încalcă grav etica profesională;
- contrar prevederilor art. 8 alin. (1) și (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016 cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită a colaboratorului vamal, conform cărora: este interzisă solicitarea, primirea sau acceptarea de cadouri, favoruri, invitații, împrumuturi și orice alte valori sau servicii pentru sine sau pentru terțe persoane, în legătură cu funcția deținută, acceptarea și/sau primirea cărora ar putea sau ar părea că influențează imparțialitatea cu care își exercită atribuțiile, ori să pară că constituie o recompensă în raport cu funcția sa. Orice caz de oferire și/sau acceptare a unui cadou trebuie să fie declarat în modul stabilit de Hotărârea Guvernului nr. 134 din 22 februarie 2013 „Privind stabilirea valorii admise a cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și aprobarea Regulamentului cu privire la evidență, evaluarea, păstrarea, utilizarea și răscumpărarea cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol”;
- contrar prevederilor art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002, cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care stipulează că: bunurile

trecute de persoane fizice peste frontiera vamală sânt supuse declarării obligatorii conform prezentei legi, Codului vamal și altor acte normative adoptate în corespundere cu acesta, și persoanele fizice au dreptul de a introduce pe teritoriul țării, fără achitarea drepturilor de import, alte bunuri decât cele indicate la lit. a), a căror valoare în vamă nu depășește suma de 300 Euro și care nu sânt destinate activității comerciale sau de producție. Dacă valoarea în vamă a bunurilor depășește cuantumul neimpozabil menționat, drepturile de import se vor percepe reieșind din valoarea bunului în vamă;

- contrar prevederilor art. 8 alin. (1), art. 9 alin. (1) a Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII, din 20 noiembrie 1997, care indică că: Autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii și taxa vamală se calculează și se percepe în baza valorii în vamă a mărfii până sau la momentul prezentării declarației vamale. În scopul îndeplinirii unor acțiuni contrar obligațiilor sale de serviciu, legate de favorizarea și permiterea introducerii pe teritoriul Republicii Moldova, prin postul vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud, a bunurilor materiale fără calcularea drepturilor de import, împreună cu inspectorul vamal Lupăcescu Iulian și la instigarea lui Crețu Veaceslav, au extorcat și au primit de la cet. Bulgaru Simion, mijloace bănești în sumă totală de 1600 lei, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Tișcenco Svetlana, folosindu-se intenționat de situația de serviciu, în perioada din data de 05 mai 2017 până la 25 mai 2017, aflându-se în exercițiul funcției de inspector vamal al Portului Vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud, fiind persoană publică, abilitată cu atribuțiile de exercitare a controlului vamal, precum și efectuarea vămuirii în vamă a mărfurilor de import, având scopul de a primi bani ce nu i se cuvin, acționând coordonat și împreună cu inspectorul vamal Lupăcescu Iulian, la instigarea lui Crețu Veaceslav, care a intermediat stabilirea legăturilor cu Bulgaru Simion, în scopul introducerii mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova, fără plata taxelor vamale, cu indicarea modului de primire a sumelor bănești necuvenite, au extorcat de la cet. Bulgaru Simion, pentru sine și ceilalți participanți, bani în cuantum de 10% din costul mărfurilor de geamuri și uși din PVC, transportate cu microbusul de model „Ford Tranzit”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, și introduse de către acesta pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a nu îndeplini acțiuni ce țin de obligațiile sale de serviciu și anume de supunere a controlului fizic a unității de transport, și a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, precum și pentru a facilita în continuare introducerea în R. Moldova, de către cet. Bulgaru S., fără calcularea valorii mărfurilor în vamă și achitarea taxelor vamale, conform prevederilor Legii nr. 1569-XV, din 20 decembrie 2002, cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, astfel că la data de 17 mai 2017, aproximativ pe la orele 18:23, pentru realizarea intenției sale infracționale, au

extorcat și au primit de la Bulgaru Simion, în scopurile menționate, banii în sumă de 600 lei.

În continuarea realizării intenției sale infracționale, manifestată prin extorcarea ilegală de mijloace bănești de la Bulgaru S., la trecerea frontierei vamale cu importul de mărfuri sub formă de geamuri și uși din PVC, pentru neîndeplinirea obligațiilor sale de serviciu de supunere a controlului fizic a unității de transport și a mărfurilor introduse pe teritoriul R. Moldova, cu calcularea și încasarea drepturilor de import, precum și pentru a facilita în continuare introducerea bunurilor în Republica Moldova, la data de 25 mai 2017, aproximativ la orele 13:00, aflându-se în serviciu în calitate de inspector vamal al Postului Vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud, acționând coordonat și împreună cu inspectorul vamal Lupăcescu Iulian, au extorcat și au primit de la Bulgaru Simion, în scopurile menționate, banii extorcați în sumă de 1000 lei, care au fost depistați și ridicați din locul de tănuire din biroul șefului de post din sediul Postului Vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud.

3. Împotriva sentinței a declarat apel Lupăcescu Iulian și avocatul acestuia Gîrneț Zinaida, care au solicitat casarea sentinței în privința lui Tișcenco Svetlana, prin excluderea constatărilor ce se referă la Lupăcescu Iulian, fără a se face referire la personalitatea și acțiunile lui Lupăcescu Iulian.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2018, a fost respins, ca inadmisibil, apelul declarat de Lupăcescu Iulian și avocatul acestuia Gîrneț Zinaida.

Totodată, din oficiu, a fost modificată în partea descriptivă a sentinței constatarea „*acționând coordonat și împreună cu inspectorul vamal Lupăcescu Iulian*” cu constatarea „*acționând împreună cu alte persoane, cauza penală în privința căroră va fi judecată în procedură deplină cu respectarea prezumției nevinovăției*”.

În rest, sentința a fost menținută.

5. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul și avocatul Gîrneț Zinaida în numele lui Lupăcescu Iulian, care au solicitat:

- procurorul, invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie excluse din decizia instanței de apel prevederile referitor la modificarea din oficiu în partea descriptivă a sentinței constatarea „*acționând coordonat și împreună cu inspectorul vamal Lupăcescu Iulian*” cu constatarea „*acționând împreună cu alte persoane, cauza penală în privința căroră va fi judecată în procedură deplină cu respectarea prezumției nevinovăției*”.

- avocatul Gîrneț Zinaida în numele lui Lupăcescu Iulian, care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 15) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel în partea de ține de respingerea apelului ca fiind inadmisibil.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 08 august 2018, s-a decis inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs a reținut că instanța de apel, corect a respins ca inadmisibil apelul declarat de Lupacescu Iulian și avocatul acestuia Gârneț Zinaida, deoarece prin prisma prevederilor art. 401 Cod de procedură penală, aceștia nu pot fi titulari ai dreptului de apel în prezenta cauză penală.

7. În dezacord cu sentința primei instanțe, la 03 aprilie 2019 avocatul Dumitran Ignat și Crețu Veaceslav au declarat apel, solicitând casarea acesteia prin excluderea constatărilor ce se referă la Crețu Veaceslav, fără a se face referire la personalitatea și acțiunile lui Crețu Veaceslav.

În motivarea apelului au indicat că, de către organul de urmărire penală, Centrul Național Anticorupție a fost pornită urmărirea penală în privința lui Crețu Veaceslav, Lupașcu Ion, Tișcenco Svetlana și Lupăcescu Iulian, în baza art. 324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal.

La data de 16 noiembrie 2017, instanța de judecată a dispus disjungerea cauzei penale și examinarea în procedura simplificată referitor la acuzarea adusă lui Tișcenco Svetlana.

La data de 20 martie 2019 au făcut cunoștință cu sentința în privința lui Tișcenco Svetlana.

Indică apelanții că, lecturând sentința au sesizat că aceasta conține un șir de constatări referitor la personalitatea lui Crețu Veaceslav și careva pretinse acțiuni ale lui.

Astfel consideră, că sentința afectează grav drepturile și libertățile lui Crețu Veaceslav, inclusiv dreptul la un proces echitabil, prezumția de nevinovăție precum și prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, or în această cauză instanța de fond a ieșit din limitele judecării cauzei, s-a pronunțat asupra acțiunilor persoanei în privința căreia cauza penală nu a fost examinată și fără ca acesteia să i se ofere posibilitatea de a prezenta probe în apărarea sa.

Consideră apelanții că posibil acestea constituie erori materiale evidente, care verosimil s-au strecurat datorită faptului transcrierii automate din învinuirea adusă inculpatei Tișcenco Svetlana, de altfel Crețu Veaceslav și pretinsele lui acțiuni, nu puteau fi obiectul dezbaterilor judiciare.

8. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 octombrie 2019, a fost admis apelul declarat de avocatul Dumitran Ignat și apelantul Crețu Veaceslav, fiind modificată în partea descriptivă a sentinței Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 12 decembrie 2017, constatarea „la instigarea lui Crețu Veaceslav” cu constatarea „acționând împreună cu alte persoane, în privința cărora cauza penală a fost disjunctă”.

În rest, sentința a fost menținută.

8.1. Având în vedere că *Crețu Veaceslav nu este participant* pe cauza penală în privința Svetlanei Tișcenco, în temeiul faptului că cauza în privința acestuia a fost disjunctă într-o procedură separată și că nu a cunoscut despre conținutul sentinței până la 20 martie 2019, iar apelul este depus la 03 aprilie 2019, instanța de apel a considerat că apelul a fost depus cu respectarea termenului de 15 zile, respectiv, nefiind necesară soluționarea chestiunii privitor la repunerea în termen a cererii de apel.

8.2. Instanța de apel a constatat în fapt următoarele:

Tișcenco Svetlana, activând în funcția de inspector superior al Postului Vamal Mirnoe (PVFI, rutier), din cadrul Biroului Vamal Sud, numită în funcție prin Ordinul nr. 1382-p din 19 decembrie 2016, fiind persoană publică, în atribuțiile și obligațiile căreia intră controlul mărfurilor și mijloacelor de transport, verificarea documentelor și informațiilor prezentate în scopuri vamale, calcularea valorii dreptului de import și încasarea taxei vamale, conform Nomenclurii combinate a mărfurilor, inclusiv constatarea contravențiilor și întocmirea proceselor-verbale privind comiterea contravențiilor vamale, executarea la timp și întocmai a atribuțiilor conform funcției deținute, să semnalizeze faptele de comportament corupțional autorităților competente cu privire la faptele de corupție de care a luat cunoștință, în conformitate cu prevederile Codului vamal al Republicii Moldova, Legii serviciului în organele vamale nr. 150-XIV, din 20 iulie 2000, precum și legislației ce reglementează serviciul public și activitatea organelor vamale, anume:

- contrar prevederilor art. 15 alin. (1), lit. a), b), d), h), i), k) al Legii serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000, conform cărora colaboratorul vamal este obligat să respecte Constituția Republicii Moldova și legislația în vigoare; să asigure respectarea și apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor; să respecte regulamentul de ordine internă al organului vamal, modul de utilizare a informației de serviciu, să îndeplinească instrucțiunile de serviciu, să respecte regulamentele și alte acte normative; să respecte prevederile Codului de conduită al colaboratorului vamal; să acționeze în scopul combaterii fraudei, a corupției, a traficului ilicit de mărfuri și de bunuri și a altor acțiuni ilicite; să semnalizeze faptele de comportament corupțional și cele care încalcă grav etica profesională;
- contrar prevederilor art. 8 alin. (1) și (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016, cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită a colaboratorului vamal, conform cărora: este interzisă solicitarea, primirea sau acceptarea de cadouri, favoruri, invitații, împrumuturi și orice alte valori sau servicii pentru sine sau pentru terțe persoane, în legătură cu funcția deținută, acceptarea și/sau primirea cărora ar putea ar părea că influențează imparțialitatea cu care își exercită atribuțiile, ori să pară că constituie o recompensă în raport cu funcția sa. Orice caz de oferire și/sau acceptare a unui cadou trebuie să fie declarat în modul

stabilit de Hotărârea Guvernului nr. 134 din 22 februarie 2013 „Privind stabilirea valorii admise a cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și aprobarea Regulamentului cu privire la evidență, evaluarea, păstrarea, utilizarea și răscumpărarea cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol”

- contrar prevederilor art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002, cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care stipulează că: bunurile trecute de persoane fizice peste frontiera vamală sânt supuse declarării obligatorii conform prezentei legi, Codului vamal și altor acte normative adoptate în corespundere cu acesta, și persoanele fizice au dreptul de a introduce pe teritoriul țării, fără achitarea drepturilor de import, alte bunuri decât cele indicate la lit. a), a căror valoare în vamă nu depășește suma de 300 Euro și care nu sânt destinate activității comerciale sau de producție. Dacă valoarea în vamă a bunurilor depășește cuantumul neimpozabil menționat, drepturile de import se vor percepe reieșind din valoarea bunului în vamă.

- contrar prevederilor art. 8 alin. (1), art. 9 alin. (1) a Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997, care indică că: Autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii și taxa vamală se calculează și se percepe în baza valorii în vamă a mărfii până sau la momentul prezentării declarației vamale.

În scopul îndeplinirii unor acțiuni contrar obligațiilor sale de serviciu, legate de favorizarea și permiterea introducerii pe teritoriul Republicii Moldova, prin postul vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud, a bunurilor materiale fără calcularea drepturilor de import, acționând împreună cu alte persoane, în privința cărora cauza penală a fost disjunctă, au extorcat și au primit de la cetățeanul Bulgaru Simion, mijloace bănești în sumă totală de 1600 (una mie șase sute) lei, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Tișenco Svetlana, folosindu-se intenționat de situația de serviciu, în perioada din data de 05 mai 2017, până la 25 mai 2017, aflându-se în exercițiul funcției de inspector vamal al Portului Vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud, fiind persoană publică, abilitată cu atribuțiile de exercitare a controlului vamal, precum și efectuarea vămuirii în vamă a mărfurilor de import, având scopul de a primi bani ce nu i se cuvin, acționând coordonat și acționând împreună cu alte persoane, în privința cărora cauza penală a fost disjunctă, care a intermediat stabilirea legăturilor cu Bulgaru Simion, în scopul introducerii mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova, fără plata taxelor vamale, cu indicarea modului de primire a sumelor bănești necuvenite, au extorcat de la cetățeanul Bulgaru Simion, pentru sine și ceilalți participanți, bani în cuantum de 10% din costul mărfurilor de geamuri și uși din PVC, transportate cu microbusul de model „Ford Tranzit”, cu

numărul de înmatriculare XXXXX, și introduse de către acesta pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a nu îndeplini acțiuni ce țin de obligațiile sale de serviciu și anume de supunere a controlului fizic a unității de transport, și a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, precum și pentru a facilita în continuare introducerea în Republica Moldova, de către cetățeanul Bulgaru Simion, fără calcularea valorii mărfurilor în vamă și achitarea taxelor vamale, conform prevederilor Legii nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002, cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, astfel că la data de 17 mai 2017, aproximativ pe la orele 18 și 23 minute, pentru realizarea intenției sale infracționale, au extorcat și au primit de la Bulgaru Simion, în scopurile menționate, banii în sumă de 600 (șase sute) lei.

În continuarea realizării intenției sale infracționale, manifestată prin extorcarea ilegală de mijloace bănești de la Bulgaru Simion, la trecerea frontierei vamale cu importul de mărfuri sub formă de geamuri și uși din PVC, pentru neîndeplinirea obligațiilor sale de serviciu de supunere a controlului fizic a unității de transport și a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, cu calcularea și încasarea drepturilor de import, precum și pentru a facilita în continuare introducerea bunurilor în Republica Moldova, la data de 25 mai 2017, aproximativ la orele 13:00, aflându-se în serviciu în calitate de inspector vamal al Postului Vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud, acționând împreună cu alte persoane, în privința cărora cauza penală a fost disjunctă, în scopurile menționate, banii extorcați în sumă de 1000 (una mie) lei, care au fost depistați și ridicați din locul de tănuire din biroul șefului de post din sediul Postului Vamal Mirnoe, din cadrul Biroului Vamal Sud.

8.3. Analizând sentința primei instanțe prin prisma materialelor dosarului, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță la adoptarea sentinței a încălcat normele procesual-penale.

Astfel, având în susținere prevederile art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut că Judecătoria Cahul cu sediul Taraclia, a judecat cauza în privința lui Țîșenco Svetlana, în procedură simplificată, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, lecturând partea descriptivă a sentinței pe segmentul descrierii faptei prejudiciabile, considerată ca fiind dovedită, în acțiunile inculpatei Țîșenco Svetlana, instanța de apel a reținut că prima instanță la descrierea faptei criminale săvârșită de inculpată, constatată în urma cercetării directe și nemijlocite a probelor în ședința de judecată, menționează acțiunile inculpatei Țîșenco Svetlana la instigarea lui Crețu Veceslav, persoană în a cărei privință cauza penală a fost disjunctă într-o procedură separată.

Potrivit opiniei instanței de apel, indicarea în sentință a acțiunilor săvârșite de Crețu Veceslav pe lângă acțiunile săvârșite și constatate în sarcina inculpatei Tișcenco Svetlana, constituie o încălcare a principiului prezumției de nevinovăție a apelantului Crețu Veceslav, or, cauza penală în privința ultimului a fost disjunsă într-o procedură separată.

Mai mult, prin sentința judecătorească, se încalcă și dreptul *apelantului* Crețu Veceslav la un proces echitabil, care presupune că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărâri asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Or, instanța judecătorească nu poate constata săvârșirea unor acțiuni de către o persoană cu indicarea acestora în sentință, fără ca persoana în cauză să fie deferită judecării și fără ca acele acțiuni să fie obiectul cercetării judecătorești, și ulterior, a dezbaterilor judiciare.

În acest context, instanța de apel a considerat că prima instanță la adoptarea sentinței a admis o eroare și anume constatând fapta prejudiciabilă în privința inculpatei Tișcenco Svetlana a indicat „Tișcenco Svetlana acționând la instigarea lui Crețu Veceslav...”.

Drept urmare, instanța de apel a ajuns la concluzia că fraza menționată urmează a fi înlocuită în conținutul sentinței cu fraza „acționând împreună cu alte persoane, în privința cărora cauza penală a fost disjunctă”, pentru a nu încălca principiul fundamental al procesului penal și anume prezumția nevinovăției lui Crețu Veceslav.

9. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, a depus recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și menținerea în vigoare a sentinței, deoarece apelul a fost greșit admis.

În argumentarea recursului procurorul menționează, că instanța de apel greșit a admis apelul declarat de către Crețu Veceslav și avocatul acestuia Dumitran Ignat și eronat a interpretat prevederile art. 401 alin. (1) Cod de procedură penală, or, apelul a fost declarat de către o persoană care nu este nici parte în proces și nici persoană care a fost prejudiciată printr-o măsură sau act al instanței.

Mai invocă procurorul că potrivit practicii judiciare, în urma judecării cauzei penale în procedura simplificată, în partea descriptivă a sentinței de condamnare, trebuie să fie inclusă descrierea faptei prejudiciabile recunoscute de inculpat și considerată ca fiind dovedită, fapta prejudiciabilă indicată în rechizitoriu și declarațiile date de către inculpat sub jurământ, inclusiv cu indicarea numelor altor persoane, deoarece fiecare are rolul său în comiterea infracțiunii.

Consideră recurentul, că prin excluderea numelui de familie a persoanelor coautori/complce din întreaga parte descriptivă a sentinței, se produce neclaritatea acesteia, iar din dispozitivul deciziei instanței de apel nu este clar dacă

se modifică doar fapta prejudiciabilă constatată sau întreaga parte descriptivă a sentinței.

Cu referire la prevederile art. 249-250 Cod de procedură penală, acuzatorul de stat relevă, că modificarea sentinței se face prin casarea parțială sau integrală a acesteia, iar corectarea erorilor materiale sau înlăturarea unor omisiuni vădite se face de către aceeași instanță care a întocmit sentința.

10. Inculpata Tișcenco Svetlana, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 7), 16) Cod de procedură penală, declară de asemenea recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Cu referire la prevederile art. 401 Cod de procedură penală, recurenta invocă faptul că Crețu Veaceslav și avocatul acestuia Dumitran Ignat, nu dețin nici o calitate procesuală în cauză, iar apelul acestora urma a fi respins ca inadmisibil, așa precum a fost constatat și în decizia Curții Supreme de Justiție din 08 august 2018, în aceeași cauză penală.

Totodată evidențiază inculpata, că apelul lui Crețu Veaceslav a fost depus și peste termen.

11. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Analizând materialele dosarului penal, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel, la adoptarea soluției de admitere a apelului declarat de către Crețu Veaceslav și avocatul acestuia Dumitran Ignat, nu a ținut cont pe deplin de prevederile art. 401 Cod de procedură penală, și greșit a dispus admiterea acestui apel.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține că potrivit art. 401 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, pot declara apel:

- 1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă;
- 2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal;
- 3) partea vătămată, în ce privește latura penală;
- 4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă;
- 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora;

6) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței.

(2) Apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Din conținutul normelor legale specificate, Colegiul penal lărgit atestă, că sentința primei instanțe poate fi contestată cu apel doar de persoanele menționate în art. 401 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, iar apelanții din prezenta speță (*coinculpatul Crețu Veaceslav cu avocatul său Dumitran Ignat*) nu se încadrează în această listă, nefiind titulari ai dreptului de a declara apel, deoarece cauza penală în privința inculpatei Tișcenco Svetlana, prin încheierea Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 16 noiembrie 2017, a fost disjunsă în procedură separată, iar prin sentința contestată în prezenta speță, prima instanță s-a expus doar în privința vinovăției inculpatei Tișcenco Svetlana, fără a afecta în careva mod drepturile persoanelor în privința cărora cauza penală a fost disjunsă în procedură separată și în privința cărora, instanța de judecată care va examina cauza conducându-se de principiile stipulate la art. 26, 27 Cod de procedură penală, se va pronunța în cauza respectivă independent de soluția adoptată în prezenta cauză în privința inculpatei Tișcenco Svetlana, care va putea fi audiată ca martor în cauza disjunsă cu privire la ceilalți inculpați.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că nu pot fi considerate ca persoane care pot declara apel împotriva sentinței, conform prevederilor art. 401 Cod de procedură penală, coinculpații în privința cărora cauza a fost disjunsă pentru examinare în procedură separată, or, o asemenea abordare ar putea duce la încălcarea drepturilor persoanei din cauza respectivă, mai mult că în speță inculpata Tișcenco Svetlana, prin cererea sa autentică a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, *recunoscând faptele indicate în rechizitoriu*, cerere ce a fost admisă, aceasta beneficiind de reducerile de pedeapsă stipulate la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs remarcă și faptul, că o eventuală admitere a apelurilor declarate de persoane fără calitate procesuală în speță, ar afecta dreptul inculpatei Tișcenco Svetlana la un proces echitabil, or ultima nu a contestat cu apel sentința primei instanțe, fiind de acord cu soluția adoptată în privința ei și sentința prin neatacare urma să intre în vigoare.

Pe de altă parte, faptul reflectării numelui coinculpatului Crețu Veaceslav în fapta constatată de prima instanță, nu poate fi luat în considerare, deoarece nu a provocat careva repercusiuni asupra lui Crețu Veaceslav, în privința căruia procesul penal a fost disjunct pentru examinare în procedură separată, pe parcursul căruia în privința ultimului vor fi respectate toate principiile și drepturile prevăzute atât de Codul de procedură penală, cât și de art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, iar asupra constatării faptei săvârșite de

către Tișcenco Svetlana, în caz de necesitate, în temeiul legii, se va interveni în dependență de soluția pronunțată de instanțele de judecată în cauza inculpatului CrețuVeaceslav.

Colegiul penal menționează că modificările operate în sentință prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2018, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 08 august 2018, nu au careva influență asupra soluției prezente, deoarece nu se referă la Crețu Veaceslav, iar această decizie n-a modificat constatările primei instanțe cu referire la acesta.

În consecință, Colegiul penal lărgit constată că recursurile ordinare declarate urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și cu menținerea sentinței primei instanțe, deoarece s-a confirmat că instanța de apel a admis greșit apelul declarat de persoane care nu sunt în drept să declare apel și incorect a modificat sentința de condamnare în privința inculpatei Tișcenco Svetlana.

12. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către inculpată, se casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui Tișcenco Svetlana XXXXX și se menține sentința Judecătorei Cahul (sediul Taraclia) din 12 decembrie 2017.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **26 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor